

Tézy ku skúške – Všeobecná ekonomická teória

1. **Úvod do štúdia ekonómie.** Vývoj ekonomického myslenia. Predmet ekonómie a jej definícia. Dve roviny skúmania ekonómie (mikroekonómia a makroekonómia). Dva prístupy v ekonómii (pozitívna a normatívna ekonómia). Metodológia ekonómie, omyly a problémy v ekonomickom uvažovaní.
2. **Základné problémy organizácie ekonomiky.** Triáda ekonomických problémov a ich riešenie. Ekonomické systémy, základné typy ekonomík. Historická a ekonomická charakteristika základných typov ekonomiky. Základné ekonomické zákony.
3. **Trh a trhový mechanizmus.** Podstata trhovej ekonomiky. Trh a formy trhov. Trhový mechanizmus, jeho prvky, ich charakteristika. Fungovanie trhového mechanizmu, úloha ceny v trhovom mechanizme. Nedokonalosti trhového mechanizmu, zásahy štátu do trhového mechanizmu. Úloha štátu v trhovom hospodárstve.
4. **Dopyt a ponuka, trhová rovnováha.** Dopyt, faktory dopytu. Zákon dopytu, krivka dopytu, zmeny na krivke dopytu. Ponuka, faktory ponuky. Zákon ponuky, krivka ponuky, zmeny na krivke ponuky. Trhová rovnováha a trhová nerovnováha, rovnovážna cena, trhová cena. Elasticita dopytu a ponuky.
5. **Správanie spotrebiteľa a utváranie individuálneho dopytu**
Indiferenčná krivka, preferencie spotrebiteľa, spotrebné stratégie. Rozpočtové obmedzenie spotrebiteľa, rozpočtová priamka, zmeny na rozpočtovej priamke. Rovnováha spotrebiteľa.
6. **Správanie firmy, utváranie ponuky, rovnováha firmy v podmienkach dokonalej konkurencie**
Teória výroby, produkčné funkcie z mikroekonomického hľadiska. Analýza ponuky v podmienkach dokonalej konkurencie (výrobná a nákladová funkcia, izokvanta, izokosta, technologické optimum firmy, rovnováha firmy).
7. **Agregáttny dopyt, agregáttna ponuka a meranie výkonnosti ekonomiky.**
Vymedzenie pojmov agregáttna ponuka a agregáttny dopyt. Makroekonomická rovnováha. Kategórie vyjadrujúce výkonnosť ekonomiky (HDP, HNP, ČDP, ČNP). Metódy výpočtu HDP. Finálne statky, pridaná hodnota a medziprodukt. Nominálny a reálny HDP. Čistý ekonomický blahobyt a pravý ekonomický rozvoj. Osobný dôchodok a disponibilný osobný príjem. Index ľudského rozvoja. Index konkurencieschopnosti.
8. **Spotreba, úspory, investície.**
Vzťah spotreby a úspor. Spotrebná funkcia. Funkcia úspor. Hraničný sklon k spotrebe a hraničný sklon k úsporám. Investície a ich efekty. Činitele pôsobiace na výšku investícií. Teórie spotreby a úspor. Investičný multiplikátor a akcelerátor.

9. Ekonomický rast a ekonomický cyklus.

Ekonomický rast, vyjadrovanie ekonomického rastu, zdroje ekon. rastu. Ekonomický cyklus, jeho priebeh a fázy: recesia, dno, expanzia, vrchol. Prejavy ekonomického cyklu v podobe zmien makroekonomických veličín. Druhy ekonomického cyklu: podľa dĺžky trvania, podľa strany makroekonomickej rovnováhy. Príčiny ekonomického cyklu: Exogénne a endogénne teórie ekonomického cyklu. Proticyklická stabilizačná politika vlády.

10. Peniaze a peňažný trh.

Podstata peňazí, funkcie, formy a peňazí. Peňažné agregáty. Dopyt po peniazoch, ponuka peňazí. Peňažný trh, rovnováha na peňažnom trhu. Teoretické názory na peniaze. Banková sústava. Národná banka SR.

11. Inflácia, jej podstata a meranie

Inflácia, jej podstata. Meranie inflácia, cenové indexy, miera inflácia. Druhy inflácie. Účinky a dôsledky inflácie. Vývoj inflácie v SR.

12. Zamestnanosť a nezamestnanosť.

Vymedzenie zamestnanosti a nezamestnanosti. Formy nezamestnanosti (frikčná, štrukturálna, cyklická, dobrovoľná, nedobrovoľná, dlhodobá a krátkodobá nezamestnanosť). Prirodzená miera nezamestnanosti. Vzájomný vzťah nezamestnanosti a inflácie – Phillipsova krivka. Súčasná situácia v zamestnanosti a nezamestnanosti v SR.